

ת"פ (ירושלים) 46743-03-21 - מדינת ישראל נ' שמעון דב וילנסקי

ת"פ (ירושלים) 46743-03-21 - מדינת ישראל נ' שמעון דב וילנסקי ע"ש לום ירושלים

ת"פ (ירושלים) 46743-03-21

מדינת ישראל

ע"י,

ב"כ עו"ד אמיר דראושה

נגד

שמעון דב וילנסקי ע"י

ב"כ עו"ד דרור שוסהיים

בית משפט השלום בירושלים

[03.11.2024]

לפני כבוד השופט ג'ויה סקפה שפירא

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, בעבירות אי הודעה על תחילת התעסקות, אי הגשת דו"חות, אי ניהול פנקסי חשבונות, אי ניכוי מס ובארבע עבירות מרמה לפי פקודת מס הכנסה. הנאשם החל לעסוק כקבלן בתחום הבנייה והשיפוצים לאחר חג סוכות בשנת 2012, ובמסגרת זאת נפגש עם לקוחות שונים שנזקקו לעבודות בנייה או שיפוץ, נתן להם הצעות מחיר וחתם עמם על חוזים לביצוע העבודות על ידו או באחריותו. הנאשם קיבל מהלקוחות את התמורה שסוכמה במסגרת החוזים, במזומן או בהמחאות, ביצע את עבודות השיפוץ באמצעות קבלני משנה שונים שהעסיק או ששכר את שירותיהם, ובחלק מהמקרים העסיק מפקחים שפיקחו על ביצוע העבודות. הנאשם לא דיווח לפקיד השומה על העסק שפתח וניהל, לא הגיש דו"חות למס הכנסה בשנים 2013-2016, שבמהלכן קיבל תקבולים בסך כולל של 4,028,915 ₪ לפחות, לא ניהל ספרים, לא ניכה מס כנדרש ולא דיווח לפקיד השומה על הכנסותיו, מתוך מטרה להתחמק מתשלום מס.
2. תחילה כפר הנאשם בעובדות ובעבירות שיוחסו לו, ונקבע דיון לשמיעת ראיות, אשר נדחה במספר חודשים בשל השתלמות של התביעה. כשבוע ימים לפני המועד שנקבע לשמיעת הראיות, הודיעו הצדדים כי ערכו ביניהם הסדר טיעון, שבמסגרתו כתב האישום תוקן, הנאשם הודה במיוחס לו והורשע. הוסכם כי המאשימה תגביל עתירתה לעונש של עשרים חודשי מאסר בפועל ואילו הנאשם יהיה חופשי בטיעונו לעונש. הכרעת הדין בהתאם להסדר הטיעון ניתנה ביום 31.5.22.

3. תסקיר שירות מבחן שנערך בעניינו של הנאשם ביום 11.5.23 מלמד כי הנאשם כבן 51, נשוי ואב לשמונה ילדים, חלקם בגירים, עודנו עובד כקבלן עצמאי. הוא סובל ממחלה כרונית ומטופל תרופתית. הנאשם למד במסגרות חינוך חרדיות ובכלל זה כאברך בכולל עד שנת 2012. כתלמיד ישיבה הוא קיבל פטור משירות צבאי. בשנים 2013-2016 עסק הנאשם בקבלנות בתחום השיפוצים ובהמשך הסדיר את רישום העסק, שהוא עובד בו עד היום.

לנאשם אין הרשעות קודמות. ביחס לעבירות שעליהן הוא נותן את הדין הוא שלל קיומה של כוונה פלילית והתקשה לראות את עצמו כאדם עובר חוק. הוא הסביר את המיוחס לו כחוסר ידע והבנה בארגון וניהול העסק. לדבריו, הגיע מתוך היענות לבקשת עזרה מחברי הקהילה ותחילה רק תיווך בין לקוחות לבעלי מקצוע, לכן לא ראה עצמו כבעל עסק. הנאשם מטשטש וממזער את המשמעות הפלילית של מעשיו, ולהערכת שירות המבחן, הוא היה מנוהל גם על ידי הצורך להפגין מסוגלות אישית והשקיע ממאמצים על מנת לקבל הערכה והכרה מצד הסובבים אותו. עם זאת, הנאשם מגלה הבנה ביחס לבעייתיות התנהלותו ומביע נכונות להיעזר בהתערבות טיפולית, לצורך העמקת תובנה למניעי הרגשיים שבבסיס התנהלותו.

שירות המבחן התרשם כי לנאשם נטייה לאידיאליזציה של הדינמיקה המשפחתית, תוך טשטוש מוקדים בעייתיים. מגיל צעיר הוא פיתח שאיפה להצלחה, וחש כי לסובבים אותו ציפיות גבוהות ממנו. הדבר הקשה עליו להכיר בחלקים חלשים יותר באופיו, והקשה עליו לגלות יכולת להתבוננות ביקורתית ביחס למשמעות והשלכות מעשיו כמו גם לגלות מסוגלות להכיר בכישלון ולפנות לעזרה. עם זאת, ההתרשמות היא כי בבסיסו הנאשם הוא אדם בעל מערכת ערכים נורמטיבית ושאיפה לניהול אורח חיים תקין. ההליך המשפטי היווה עבורו גורם מטלטל ומחדד גבולות, בין היתר, מתוך ראיית המחירים שעלול לשלם על מעשיו. לפיכך שירות המבחן סבור כי הנאשם זקוק להתערבות טיפולית ייעודית. הנאשם הביע רצון ומוטיבציה לכך והוא הופנה לראיון התאמה לטיפול. חרף הזמן שחלף מאז הגשת התסקיר, שירות המבחן לא עדכן בדבר תוצאות ראיון ההתאמה.

שירות המבחן המליץ על הטלת עונש הרתעתי של מאסר על תנאי, חתימה על התחייבות כספית לצד עונש מוחשי של מאסר בעבודות שירות והטלת צו מבחן למשך שנתיים, שבמסגרתו ישולב בתהליך טיפולי. שירות המבחן המליץ כי אם בכל זאת יוחלט לגזור על הנאשם עונש מאסר בפועל, אזי שיהיה לתקופה קצרה.

4. שמיעת הטיעונים לעונש נדחתה מספר פעמים מטעמים שונים, תחילה על מנת להבהיר את סוגיית הסרת המחדלים, ובהמשך בשל נסיבות אישיות של ב"כ הנאשם ופעם אחת אף בשל אי התייצבות נציג מס הכנסה, אשר הוזמן כעד בפרשת העונש, אך לבסוף לא התייצב גם למועד הנדחה.

5. המאשימה ביקשה לקבוע בעניינו של הנאשם מתחם עונש הולם שבין עשרים ושלושים חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית, וביקשה לגזור על הנאשם עונש של עשרים חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס בגובה של עשרה אחוזים מסכום ההכנסות שלא דווחו. המאשימה הדגישה בטיעוניה את הערכים המוגנים באמצעות העבירות, את שכיחותן והצורך בהרתעה כללית, את משך הזמן שלאורכו בוצעו העבירות - כארבע שנים - אשר על פי הנטען מלמד על תודעה פלילית גבוהה. עוד הודגשו היסוד הנפשי של המטרה להתחמק מתשלום מס והסכום הגבוה של ההכנסות שהועלמו מהקופה הציבורית. המאשימה טענה כי הנאשם הסיר את מחדליו באופן חלקי בלבד, ומכל מקום לא הוכיח כי הסיר את המחדלים באופן מלא. המאשימה תמכה עמדתה בפסיקה.

6. ב"כ הנאשם, אשר תמך אף הוא עמדתו בפסיקה, ביקש לגזור על הנאשם עונש של מאסר בעבודות שירות, מאסר מותנה וקנס, וטען כי התועלת שבענישה זאת גבוהה מהתועלת שבכליאתו של הנאשם. ב"כ הנאשם טען כי לאורך השנים שבהן הנאשם לא דיווח על עיסוקו ועל הכנסותיו, היו לו הוצאות רבות מאד ולמעשה העסק היה הפסדי. ב"כ הנאשם תמך טענה זו בסכום השומה שהוצאה לנאשם, כ- 50,000 ₪ בלבד, וטען כי מששילם את המס בגין שומה זו, הסיר את כלל המחדלים. ב"כ הנאשם הדגיש את העובדה כי הנאשם לקח אחריות על מעשיו, הודה במיוחס לו כבר בתחילת החקירה שנערכה בעניינו, את מצבו המשפחתי של הנאשם, את מצבו הבריאותי ואת נסיבותיו האישיות כפי שעולות מתוך תסקיר שירות המבחן. עוד נטען כי חלוף הזמן המשמעותי מאז ביצוע העבירות ועד הגשת כתב האישום מהווה עיוות דין לנאשם ומצדיק אף הוא הקלה עמו.
7. הנאשם בדברו האחרון תיאר כי העבירות בוצעו לפני כעשר שנים, בזמן שבו מצב בריאותו לא היה שפיר, ומצבם הכלכלי והאיש של בני משפחתו מורכב. הנאשם טען כי מאז שנחשפו העבירות עשה מהלכים כדי ללמוד איך לעבוד בצורה נכונה וחוקית ותיאר כי משפחתו התגייסה לסייע לו. מתחם העונש ההולם
8. הערכים המוגנים באמצעות עבירות המס הם שמירה על הקופה הציבורית ושוויון בין אזרחים. מערכת גביית המיסים מבוססת, במידה רבה מאוד, על דיווח אמת של הנישומים עצמם. כאשר ישנה חבות במס, הימנעות מתשלום מס פוגעת בקופה הציבורית ובאמון הציבור במערכת גביית המיסים. עבירות מס משבשות את הפעילות התקינה של המשק, את האפשרות לתכנן את היקפי הגבייה ואת האפשרות לתכנן את חלוקת המשאבים הציבוריים לצרכים השונים שנקבעו על ידי השלטון. כאשר עבירות מסו זה מבוצעות בהיקפים גדולים, ההופכים את מערכת הגבייה לבלתי יעילה, עלולה להיות להן השלכה גם על מעמדה של כלכלת ישראל בקרב מדינות, ארגונים ומוסדות פיננסיים בינלאומיים.
9. העבירות שאותן ביצע הנאשם דרשו תכנון מסוים, הן לא היו בגדר "מעידה חד פעמית", אלא שהן בוצעו באופן עקבי ושיטתי לאורך תקופה ארוכה בת ארבע שנות מס. לאורך תקופה זו הנאשם לא רק שנמנע מדיווח לרשויות המס על הכנסותיו, אלא שכלל לא דיווח על תחילת עיסוקו, באופן שהקשה עוד יותר על גילוי העבירות, שגילויין קשה ממילא.
10. סכום ההכנסות שהעלים הנאשם מהקופה הציבורית במהלך השנים שלאורכן בוצעו העבירות הוא למעלה מארבעה מיליון ₪.

11. עיון בפסיקה מלמד כי בגין עבירות העלמת הכנסה בהיקפים דומים ואף פחותים, הוטלו, ככלל, עונשים שכללו רכיב מהותי של מאסר בפועל ושל קנס משמעותי, וכי הסרת המחדלים, או הימנעות מהסרתם, היוותה שיקול נכבד בקביעת העונש בתוך מתחם העונש ההולם. ראו למשל רע"פ 7773/16 חננאל נ' מדינת ישראל (נבו) 26.10.16; ע"פ (נצרת) 11265-09-19 אבו חאטום נ' מדינת ישראל (נבו) 26.2.20 ופסק דינו של בית המשפט העליון בבקשת רשות הערעור שהוגשה עליו, רע"פ 2430/20 אבו חאטום נ' מדינת ישראל (נבו, 19.4.20); ע"פ (ת"א-יפו) 2450-09-17 סוויד נ' מדינת ישראל (נבו) 31.1.18; ת"פ 38206-11-13 מדינת ישראל נ' פרץ (נבו) 16.5.16 ופסק הדין בערעור עליו ע"פ (ת"א) 44089-06-16 מדינת ישראל נ' פרץ (נבו, 28.6.17); ת"פ 55495-06-20 מדינת ישראל נ' אבו גוש (נבו) 27.3.23 והפסיקה הנזכרת שם.
12. לנוכח האמור לעיל, מתחם העונש ההולם את מעשיו של הנאשם, הוא בין חמישה-עשר ושלושים חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה וקנס. משעה שמדובר בעבירות שבוצעו מתוך מניע כלכלי, ישנה חשיבות רבה גם להטלת רכיב עונשי כספי, שיבטא את חוסר הכדאיות בביצוע העבירה גם בהיבט זה. עם זאת, בקביעת מתחם הקנס ההולם אתחשב, כמצוות המחוקק, גם במצבו הכלכלי של הנאשם, כפי שמשתקף מתסקיר שירות המבחן ומדבריו ודברי בא-כוחו לפני. לפיכך, מתחם הקנס ההולם את מעשיו של הנאשם הוא בין 50,000 ₪ ו- 100,000 ₪. העונש המתאים לנאשם
13. הצדדים היו חלוקים בשאלה האם הנאשם הסיר את מחדליו. בסופו של יום, למרות שהתבקשו מספר דחיות של הדיון לצורך הוכחת סוגיית הסרת המחדלים, איש מן הצדדים לא הביא ראיות לעניין זה. משעה שהנאשם הודה והורשע בביצוע העבירות והמחדלים שהן מבטאות, הרי שנטל ההוכחה לכך שהסיר את המחדלים רבץ לפתחו של הנאשם. דא עקא, שבהודעתה מיום 19.9.24 טענה המאשימה, כי הנאשם הגיש את הדו"חות החסרים כבר בשנת 2017, ושילם את המס על פי השומה העצמית שערך. בכך הודתה המאשימה, כי הנאשם הסיר את המחדלים סמוך לאחר השלמת ביצוע העבירות ועוד טרם הגשת כתב האישום. המאשימה הוסיפה וטענה טענות שונות ביחס לנכונות השומה, ואולם משעה שרשויות המס לא השיגו על הדיווחים במועד שנקבע לכך בחוק, השומה הפכה חלוטה והמאשימה מנועה מלטעון טענות לגבי גובהה ונכונותה. מכל מקום, טענותיה של המאשימה בעניין זה לא גובו בראיות כלשהן, ועל כן יינתן משקל להסרת המחדלים.
14. שקלתי לזכות הנאשם את העובדה שהודה בביצוע העבירות. עם זאת, יש קושי לשוח בעניינו במונחים של חסכון בזמן שיפוטי שבדרך כלל נלווים להודאה, שכן הנאשם כפר תחילה במיוחס לו ונקבע מועד לשמיעת ראיות (מועד אשר נדחה, זמן לא מבוטל מראש, לבקשת הפרקליטות). ימים בודדים לפני המועד שנקבע לשמיעת ראיות, לאחר שכבר הוגש תיק המוצגים, הצדדים הודיעו כי ערכו הסדר טיעון. עיתי הצגת ההסדר לא אפשר לבית המשפט לנצל את הזמן השיפוטי שהוקצה לדיון כדי לקיים דיון בתיק אחר.

קושי נוסף עולה בסוגיית לקיחת האחריות של הנאשם על מעשיו. כפי שעולה גם מתוך תסקיר שירות המבחן וגם מתוך דבריו של הנאשם לפני, חרף הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן, הנאשם התקשה לראות את עצמו כבעל עסק בתקופה הרלבנטית לאישום, והוא ממזער ומטשטש את המשמעות הפלילית של מעשיו. הגם שהיום הוא מבין שטעה, עולה חשש ממשי כי הוא מתקשה להפנים את החובה לקיים את הוראות החוק ככתבן וכלשונן, ועובדה זו מחייבת מתן משקל לשיקולי הרתעה אישית.

15. שקלתי לזכותו של הנאשם העדרן של הרשעות קודמות ואת העובדה כי מאז ביצוע העבירות לא נפתחו לחובתו תיקים נוספים.

16. מאז ביצוע העבירות חלפו כשמונה עד אחת-עשרה שנים. בהקשר זה יש לומר, כי כתב האישום הוגש בשיהוי ממשי, כחמש שנים לאחר השלמת העבירה האחרונה, ולא צוין נימוק כלשהו לשיהוי זה. ואולם יש לומר כי דחיות שאירעו לאחר הגשת כתב האישום היו, ברובן המכריע, לבקשת ההגנה. בנסיבות אלה יינתן משקל מסוים לקולא לשיהוי בהגשת כתב האישום.

17. מכלול הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות מוביל למסקנה כי יש לגזור על הנאשם עונש המצוי בתחתית מתחם העונש ההולם. עונש של מאסר בעבודות שירות, שלו עתרה ההגנה, אינו הולם את העבירות שבביצוען הורשע הנאשם. אין אף הצדקה לחריגה מהמתחם בעניינו של הנאשם; הגם שצוין כי הנאשם מועמד להתראיין לקבוצה טיפולית, לא הובא כל מידע נוסף בעניין זה, לא ברור האם הנאשם התראיין, האם נמצא מתאים, וממילא לא ניתן להעריך מה תהיה תוחלת ההצלחה של טיפול, ככל שהנאשם יחל בו. כך או כך, בהתאם להלכה הפסוקה, שיקולי הרתעה כלליים בעבירות מס יש בהם כדי להפחית ממשקלן של נסיבות אישיות ובכלל זה התאמה, קבלה והצלחה בטיפול.

18. לנוכח האמור לעיל, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:
א. חמישה-עשר חודשי מאסר בפועל.

הנאשם יתאם כניסתו למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר: דואר אלקטרוני MaasarN@ips.gov.il, טלפון : *****-*** או *****-***.

ככל שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייצב לריצוי עונשו ביום 29.12.24 עד השעה 9:00 במתקן המעצר בכלא ניצן ברמלה עם תעודה מזהה והעתק גזר הדין.

ב. שמונה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו, שלא יעבור עבירה מסוג פשע לפי פקודת מס הכנסה.

ג. שישה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו, שלא יעבור עבירה מסוג עוון לפי פקודת מס הכנסה.
ד. קנס בסך 50,000 ש"ח או ארבעה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בחמישה תשלומים חודשיים שווים ורצופים הראשון עד ליום 1.1.25 והבאים עד ל-1 בכל חודש עוקב. לא ישולם איזה מהתשלומים במועדו, תעמוד מלוא יתרת הקנס לפירעון מיידי. על הנאשם לשלם את הקנס לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:

· בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il
· מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון *****-***

· במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום)

19. המזכירות תעביר העתק גזר הדין לשירות המבחן.

20. זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 ימים מהיום.
ניתן היום, ב' חשוון תשפ"ה, 03 נובמבר 2024, בנוכחות הצדדים.